

Advies van de Nationale Bank van België bij verzoekschrift nr. 55 2019-2020/11

Op maandag 27 september 2021 heeft de Nationale Bank van België (hierna: 'de Bank') de vraag ontvangen van de Commissie voor Financiën en Begroting om advies uit te brengen bij verzoekschrift nr. 55 2019-2020/11 van de heer Jaak Van Der Gucht. In dat verzoekschrift formuleert de heer Van Der Gucht een aantal grieven die hij ook in het verleden meermaals heeft geuit en die reeds hebben geleid tot verschillende gerechtelijke procedures.

In dit advies schets de Bank de bredere context en historiek van de geschillen met bepaalde van haar aandeelhouders en de heer Jaak Van Der Gucht in het bijzonder. Daarnaast geeft ze de nodige toelichting bij de specifieke opmerkingen en bezwaren van de heer Van Der Gucht.

Het *sui generis* rechtskader van de Bank

De Bank is een publieke instelling die taken van algemeen belang uitoefent. Zo fungeert ze als centrale bank van België binnen het kader van het Europees Stelsel van Centrale Banken (hierna 'het ESCB') en het Eurosysteem, als toezichthouder voor de financiële sector¹ en als afwikkelingsautoriteit voor de banksector.² Daarnaast oefent ze nog een aantal andere taken uit die haar zijn opgedragen door de wetgever.³

De wetgever heeft de Bank vormgegeven als naamloze vennootschap met een bijzondere kapitaalstructuur. De helft van de aandelen is in het bezit van de Belgische Staat, de andere helft is in handen van private aandeelhouders en wordt verhandeld op de beurs.

De werking van de Bank is vastgesteld in een *sui generis* rechtskader. Naar Belgisch recht is de voornaamste rechtsbron de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België (hierna 'de Organieke Wet', afgekort 'OW'). Artikel 2 van deze Organieke Wet bepaalt de toepasselijke normen en hun onderlinge hiërarchie :

De Nationale Bank van België, in het Frans "Banque Nationale de Belgique", in het Duits "Belgische Nationalbank", ingesteld bij de wet van 5 mei 1850, maakt integrerend deel uit van het Europees stelsel van centrale banken, hierna ESCB genoemd, waarvan de statuten werden vastgelegd in het desbetreffend Protocol gehecht aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Unie.

Daarenboven gelden voor de Bank deze wet, haar eigen statuten en, aanvullend, de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen.

Uit deze bepaling blijkt dat aanvullend op het *sui generis* rechtskader de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen gelden. Deze aanvullende werking wordt verder gepreciseerd in artikel

¹ Wat de banksector betreft, wordt deze taak op Europees niveau uitgeoefend binnen het kader van het gemeenschappelijk toezichtmechanisme. Zie de Verordening (EU) nr. 1024/2013 van de Raad van 15 oktober 2013 waarbij aan de Europese Centrale Bank specifieke taken worden opgedragen betreffende het beleid inzake het prudentieel toezicht op kredietinstellingen.

² Deze bevoegdheid wordt op Europees niveau uitgeoefend binnen het kader van het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme. Zie de Verordening (EU) nr. 806/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2014 tot vaststelling van eenvormige regels en een eenvormige procedure voor de afwikkeling van kredietinstellingen en bepaalde beleggingsondernemingen in het kader van een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme en een gemeenschappelijk afwikkelingsfonds en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1093/2010.

³ Voor meer duiding bij de taken van de Bank zie <https://www.nbb.be/nl/over-de-nationale-bank/taken-en-activiteiten>.

141, § 1 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten. Deze interpretatieve bepaling luidt als volgt:

De woorden 'en, aanvullend, de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen' in artikel 2, tweede lid, van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België worden uitgelegd in die zin dat de bepalingen betreffende de naamloze vennootschappen slechts van toepassing zijn op de Nationale Bank van België :

1° voor de aangelegenheden die niet worden geregeld door de bepalingen van titel VII van het derde deel van het Verdrag tot oprichting van de Europese Unie en van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, noch door voornoemde wet van 22 februari 1998 of de statuten van de Nationale Bank van België; en

2° voor zover zij niet strijdig zijn met de bepalingen bedoeld in 1°.

Bij wet beperkte aandeelhoudersrechten

Aan het aandeelhouderschap van de Bank zijn – net zoals dat het geval is voor andere vennootschappen – rechten en plichten verbonden. We denken in het bijzonder aan bepaalde **lidmaatschapsrechten** (bv. het vraagrecht dat kan worden uitgeoefend tijdens de jaarlijkse algemene vergadering) en **vermogensrechten** (bv. het recht op de uitkering van een dividend overeenkomstig artikel 32 van de Organieke Wet).

De wetgever heeft echter bepaalde beperkingen opgelegd aan de rechten van aandeelhouders van de Bank gelet op haar specifieke opdrachten van algemeen belang. De Bank is in die zin geen vennootschap als een andere.

We denken in het bijzonder aan de beperkte rol van de algemene vergadering van aandeelhouders van de Bank:

- Daar waar de algemene vergadering van een gemeenrechtelijke NV de jaarrekening goedkeurt⁴, heeft de algemene vergadering van de Bank **geén bevoegdheid inzake goedkeuring van de jaarrekening**. Het is immers de Regentenraad⁵ die deze bevoegdheid uitoefent.⁶ Diezelfde Regentenraad stelt ook de winstverdeling vast.⁷
- In een gemeenrechtelijke NV worden de bestuurders benoemd door de algemene vergadering, die hun mandaat ook te allen tijde kan beëindigen.⁸ De algemene vergadering van de Bank heeft evenwel slechts erg **beperkte bevoegdheden inzake benoeming en ontslag van de bestuurders**. Zo heeft de algemene vergadering geen enkele rol bij de benoeming en ontslag van de leden van het Directiecomité: zij worden overeenkomstig artikel 23 OW benoemd door de Koning voor een mandaat met vaste termijn en genieten van een wettelijke ontslagbescherming.⁹ De algemene vergadering is wel bevoegd voor de

⁴ Artikel 7:149 WvV.

⁵ De Regentenraad is een specifiek *sui generis* orgaan van de Bank. De samenstelling en werking van de Regentenraad zijn vastgesteld in artikelen 20 en 23.3 OW.

⁶ Zie art. 20.4 OW en artikelen 30.8 en 44 van de Statuten. In overeenstemming met artikel 28.3 en artikel 61, tweede lid van de Statuten worden de goedgekeurde jaarrekening en het goedgekeurde jaarverslag wel aan de algemene vergadering voorgesteld ter kennisname.

⁷ Artikel 20.4 OW en artikel 30.8 van de Statuten.

⁸ Artikel 7:85 WvV (monistisch bestuur) en 7:105 WvV (dual bestuur).

⁹ Deze regeling dient als waarborg inzake persoonlijke onafhankelijkheid en is Europeesrechtelijk verankerd. Zie artikel 14.2 van Protocol nr. 4 betreffende de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale Bank, aangehecht bij de Europese Verdragen en de bijhorende doctrine van de

verkiezing van de regenten die samen met de directieleden zetelen in de Regentenraad maar ook die bevoegdheid wordt beperkt door het specifieke voordrachtmechanisme voorzien in artikel 23.3 OW.¹⁰

- In een gemeenrechtelijke NV beslist de algemene vergadering over de kwijting aan de bestuurders.¹¹ De bevoegdheid om kwijting te verlenen aan de leden van het Directiecomité van de Bank is evenwel toegekend aan de Regentenraad.¹² De algemene vergadering komt daarin niet tussen.

De algemene vergadering van aandeelhouders heeft bijgevolg een beperkte rol binnen de governancestructuur van de Bank. Meer nog : de algemene vergadering wordt niet gekwalificeerd als een orgaan van de Bank.¹³ De organen van de Bank met de belangrijkste bevoegdheden wat de werking van de vennootschap betreft, zijn het Directiecomité en de Regentenraad.¹⁴ Daarbij is er geen controlebevoegdheid toegekend aan de algemene vergadering en slechts beperkte beslissingsbevoegdheid.¹⁵

Deze beperkte rol is een bewuste keuze van de wetgever en houdt zoals hierboven toegelicht verband met de rol van de Bank als instelling die het algemeen belang behartigt.¹⁶ Daarnaast speelt ook de Europeesrechtelijk verankerde onafhankelijkheidsvereiste voor centrale banken.¹⁷ De Europese Centrale Bank stelt in dat verband dat de uitoefening van aandeelhoudersrechten geen impact mag hebben op de onafhankelijkheid van een centrale bank en, bijgevolg, bij wet moet worden beperkt.¹⁸

Historiek van aandeelhoudersgeschillen

De Bank heeft een lange historiek van geschillen met sommige private aandeelhouders. Deze geschillen worden gekenmerkt door een verkeerd begrip van bepaalde aandeelhouders van het *sui generis* rechtskader dat van toepassing is op de Bank en van de beperkingen aan hun rechten als

Europese Centrale Bank opgenomen in punt 2.2.3. van haar convergentieverslag 2020, raadpleegbaar via <https://www.ecb.europa.eu/pub/convergence/html/ecb.cr202006~9fefc8d4c0.nl.html>.

¹⁰ Twee regenten worden gekozen op de voordracht van de meest vooraanstaande werknemersorganisaties. Drie regenten worden gekozen op de voordracht van de meest vooraanstaande organisaties van de nijverheid en de handel, van de landbouw en van de middenstand. Negen regenten worden gekozen op de voordracht van de Minister van Financiën.

¹¹ Artikel 7:149 WVV.

¹² Zie artikel 44, tweede lid van de Statuten.

¹³ Zie artikel 17 OW dat een opsomming geeft van de organen : *De organen van de Bank bestaan uit de gouverneur, het Directiecomité, de Regentenraad, de Sanctiecommissie en het Afwikkelingscollege.*

¹⁴ Voor een uitgebreid overzicht van de governanceregels van toepassing op de Bank en de bijzonderheden in deze verwijzen we naar het Corporate Governance Charter, beschikbaar via https://www.nbb.be/doc/ts/enterprise/juridisch/n/governance/corporate_governance_charter_nl.pdf.

¹⁵ Naast de verkiezing van de regenten (zie *supra*) komt de algemene vergadering tussen bij de benoeming van de bedrijfsrevisor. Ook is de algemene vergadering bevoegd voor de wijziging van de Statuten (zie artikel 70 van de Statuten) al gelden ook hier beperkingen : (i) de Regentenraad is zonder tussenkomst van de algemene vergadering bevoegd om de Statuten in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de Organieke Wet en de voor België bindende internationale verplichtingen en (ii) de goedkeuring van de Koning is vereist voor een statutenwijziging.

¹⁶ Zie in dezelfde zin GwH 23 juni 2010, nr. 74/2010, in het bijzonder considerans B.7, waarin het Hof vaststelt dat de rol van de algemene vergadering van aandeelhouders van de Bank fundamenteel verschilt van die van algemene vergaderingen van aandeelhouders in andere naamloze vennootschappen en erop wijst dat de doelstelling van de Bank in de eerste plaats wordt bepaald door de haar opgedragen taken van algemeen belang.

¹⁷ Zie artikel 130 VWEU.

¹⁸ Zie punt 2.2.3. van het convergentieverslag 2020, raadpleegbaar via <https://www.ecb.europa.eu/pub/convergence/html/ecb.cr202006~9fefc8d4c0.nl.html>.

aandeelhouder die daarvan het gevolg zijn. Als sprekend voorbeeld kunnen de onrechtmatige aanspraken worden aangehaald van bepaalde private aandeelhouders op de Belgische officiële externe reserves, waaronder de goudvoorraad, die door de Bank worden aangehouden en beheerd.

Deze geschillen hebben geresulteerd in een reeks vonnissen en arresten, tot op het hoogste niveau, waarin de Bank steeds in het gelijk werd gesteld.¹⁹ Steeds werd het *sui generis* rechtskader bevestigd en werd vastgesteld dat de Bank de regels die op haar van toepassing zijn correct toepast. Vermeldenswaardig in dat verband is volgende opmerking van het Grondwettelijk Hof :

*Personen die zich aandelen verschaffen van de NBB, dienen te weten dat aan die aandelen niet dezelfde rechten zijn verbonden als aan aandelen van andere naamloze vennootschappen.*²⁰

Er kan worden opgemerkt dat de heer Van Der Gucht is opgetreden als enige eiser of als mede-eiser in een heel aantal van deze dossiers. Er zijn ook nog twee procedures ingeleid door de heer Van Der Gucht hangende voor de Raad van State. Er wordt eerstdaags uitspraak verwacht in deze dossiers.

Ondanks deze consequente bevestiging door de rechterlijke macht blijft een beperkt aantal private aandeelhouders het *sui generis* rechtskader en de toepassing ervan door de Bank betwisten.

In wat volgt zullen we de specifieke grieven en opmerkingen van de heer Van Der Gucht verder toelichtingen alsook duiden hoe de Bank ervoor zorgt op een transparante wijze met de aandeelhouders en het bredere publiek te communiceren over deze kwesties.

De winstverdeling van de Bank

Algemeen

In zijn verzoekschrift klaagt de heer Van Der Gucht de winstverdeling van de Bank aan. Het is in dat verband dat twee procedures hangende zijn voor de Raad van State en binnenkort uitspraak wordt verwacht.

De winstverdeling verloopt overeenkomstig artikel 32 van de Organieke Wet.

De jaarlijkse winsten worden op de volgende wijze verdeeld:

1° een eerste dividend van 6% van het kapitaal wordt toegekend aan de aandeelhouders;

¹⁹ Betreffende het statuut van de externe reserves : Arbitragehof 10 december 2003, nr. 160/2003. Betreffende de emissie van bankbiljetten : Kh. Brussel 27 oktober 2005, TRV 2005, afl. 7, 504; Brussel 30 september 2010, TBH 2012, afl. 1, 76, noot A. VANDOOOLAEGHE; Cass. 6 juni 2013, Arr. Cass. 2013, afl. 6-7-8, 1400. Betreffende de boekhoudkundige verwerking van terugnemingen op voorzieningen : Kh. Brussel 2 februari 2006, Bank Fin.R., 2007/1, 47; Brussel 30 september 2010, TBH 2012, afl. 1, 76, noot A. VANDOOOLAEGHE. Betreffende de eigendom van goud en goudmeerwaarden : Kh. Brussel 9 maart 2007, onuitg., 280/04; Brussel 1 juni 2011, Bank Fin.R. 2012, afl. 5-6, 344. Betreffende de wettelijke regel van de winstbestemming : GwH 23 juni 2010, nr. 74/2010. Betreffende de opmaak van de jaarrekening : Kh. Brussel 22 mei 2015, onuitg. A/14/00501; Brussel 28 oktober 2019, onuitg., 2015/AR/1427, Cass. 19 oktober 2020, onuitg., C.20.0106.N. Betreffende de goedkeuring van de jaarrekeningen 2016 en 2017 : Ondrb. Brussel 25 juni 2020, onuitg. A/19/01203. Betreffende de draagwijde van het vraagrecht van de aandeelhouders: Ondrb. Brussel 20 juli 2020, TRV 2021, afl. 1, 80, noot J. DIRIX.

²⁰ GwH 23 juni 2010, nr. 74/2010, considerans B.7.

2° van het excedent wordt een bedrag voorgesteld door het Directiecomité en vastgesteld door de Regentenraad, in alle onafhankelijkheid, toegekend aan het reservefonds of aan de beschikbare reserve;

3° van het tweede overschot wordt aan de aandeelhouders een tweede dividend toegekend, vastgesteld door de Regentenraad, ten belope van minimaal 50% van de netto-opbrengst van de activa die de tegenpost vormen van het reservefonds en de beschikbare reserve;

4° het saldo wordt toegekend aan de Staat; het is vrijgesteld van vennootschapsbelasting.

De kritiek van de heer Van Der Gucht lijkt dubbel:

- Enerzijds keert hij zich tegen artikel 32 en het daarin vastgestelde winstverdelingsmechanisme zelf.

In wat volgt zal worden geduid dat deze bepaling nochtans al jaren deel uitmaakt van het *sui generis* rechtskader van de Bank. Bovendien heeft deze bepaling de toets door het Grondwettelijk Hof doorstaan.²¹

- Anderzijds betwist hij de toepassing van artikel 32 door de Regentenraad van de Bank.

Zoals blijkt uit wat volgt, heeft de Regentenraad nochtans een evenwichtig reserverings- en dividendbeleid vastgesteld rekening houdend met de financiële belangen van alle stakeholders (inclusief de private aandeelhouders). Over dit beleid is bovendien uitvoerig gecommuniceerd.

Over de winstverdeling van de Bank zijn de voorbije jaren al tal van vragen beantwoord, onder meer vele vragen van de heer Van Der Gucht, tijdens de algemene vergaderingen van aandeelhouders. We verwijzen in het bijzonder naar de antwoorden opgenomen in de antwoordbundel die naar aanleiding van de algemene vergadering van 2020 werd gepubliceerd op de website van de Bank, in het bijzonder pagina's 13 tot en met 21 en pagina's 51 tot en met 59.²² Op de website van de Bank bevinden zich bovendien meerdere 'Frequently Asked Questions' over dit thema.²³

Gedetailleerde toelichting bij het winstverdelingsmechanisme

De winsten van de Bank worden overeenkomstig artikel 32 van haar Organieke Wet verdeeld volgens een cascadesysteem met eerst een vast dividend, vervolgens een toevoeging aan de reserves door de Regentenraad, vervolgens een tweede dividend vastgesteld door diezelfde Regentenraad, en – als laatste stap – de toekenning van het resterende saldo aan de Staat.

Dit winstmechanisme werd ingevoerd in 2009.²⁴ De wetgever heeft deze winstverdelingscascade voorzien omwille van de specifieke situatie van de Bank. Als instelling met wettelijke taken van algemeen belang is zij niet één-op-één vergelijkbaar met andere naamloze vennootschappen. En als centrale bank met een bijzondere kapitaalstructuur is zij niet één-op-één te vergelijken met andere centrale banken.

In de uitwerking van een gepaste winstverdelingsdynamiek voor de Bank heeft de wetgever uitdrukkelijk gestreefd naar een evenwicht tussen de financiële belangen van de Bank, die van haar

²¹ Zie GwH 23 juni 2010, nr. 74/2010.

²² Zie https://www.nbb.be/doc/ts/enterprise/juridisch/generalmeeting/2020/antwoorden_aandeelhouders.pdf.

²³ Zie <https://www.nbb.be/nl/over-de-nationale-bank/informatie-voor-aandeelhouders/faq-aandeelhouders-0>.

²⁴ Zie de wet van 3 april 2009 tot wijziging van de financiële bepalingen van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België.

aandeelhouders, te weten haar private aandeelhouders en de Staat als aandeelhouder, en die van de Staat als soevereine staat. Dit is als volgt verwoord in de parlementaire voorbereiding bij voormelde wet van 3 april 2009:

De cascade in de aanwending van het resultaat (een eerste dividend van 6%, daarna toevoeging aan de reserves, daarna vaststelling van een tweede dividend dat bij voldoende overblijvende winst ten minste 50% van de opbrengsten van de tegenpost van de reserves bedraagt, en pas in laatste instantie toewijzing van het saldo aan de Staat) garandeert aldus dat de financiële belangen van de instelling zelf, van haar aandeelhouders en van de soevereine staat allen op een evenwichtige wijze aan bod komen.

Het resultaat van de **eerste stap** (het eerste dividend) ligt vast. Dit vormt een eerste, vast bestanddeel van het dividend ter waarde van 6 percent van het kapitaal.

In een **tweede fase** bepaalt de Regentenraad, op voorstel van het Directiecomité, in alle autonomie welk gedeelte van de winst moet worden gereserveerd in functie van de financiële risico's waaraan de Bank is blootgesteld. Daartoe heeft de Regentenraad een reserveringsbeleid vastgesteld dat gepubliceerd is in het ondernemingsverslag.

In de marge merken we op dat de Regentenraad deze bevoegdheid inzake reservering - en ook de andere bevoegdheden die hij heeft op het vlak van financieel beheer van de Bank - **uitoefent in alle onafhankelijkheid**. De doctrine van de Europese Centrale Bank (hierna: 'de ECB') inzake financiële onafhankelijkheid van centrale banken houdt immers in dat de Bank autonoom moet kunnen beschikken over voldoende financiële middelen om haar mandaat te vervullen. In dat kader hebben de besluitvormende organen van de Bank, in het bijzonder het Directiecomité en de Regentenraad, verregaande autonome bevoegdheden inzake budget, boekhoudregels en winstverdeling.

Volgens het vaste reserveringsbeleid van de Regentenraad van de laatste jaren reserveert de Bank 50 percent van haar winst van het boekjaar zolang de periode van onconventionele monetaire maatregelen aanhoudt. Dit onconventioneel monetair beleid brengt immers het risico met zich dat de resultaten van de Bank onder druk komen te staan. We denken daarbij aan de groei van de balans van de Bank ten gevolge van de monetaire aankoopprogramma's ingevolge de beslissingen van de raad van bestuur van de ECB, in het bijzonder het Asset Purchase Programme en het Pandemic Emergency Purchase Programme.

In dat verband dient te worden opgemerkt dat de raming van de benedengrens van de financiële risico's het uitgangspunt vormt voor de bepaling van het minimumbedrag van de reserves van de Bank. Deze risico's worden berekend volgens de value at risk / expected shortfall-methodologie, waarvoor de Bank zeer voorzichtige parameters op het gebied van probabiliteit en tijdshorizon hanteert, ofwel volgens scenario's op lange termijn. Deze methodologieën worden ook door andere leden van het Eurosysteem toegepast. De 'benedengrens' van deze risico's die als benchmark fungeert voor het reserveringsbeleid is bijgevolg geen minimale of minimalistische raming, maar een voorzichtige inschatting zoals passend is voor een centrale bank.

Eind 2020 gaf deze raming van de benedengrens van de financiële risico's een bedrag in de orde van grootte van 6,5 miljard euro, tegen 4,6 miljard euro per einde 2019. Dit bedrag omvat de financiële risico's op de eigen effectenportefeuilles van de Bank in euro en in deviezen, op de voor doeleinden van monetair beleid aangehouden effectenportefeuilles op de balans van de Bank, waarvoor zij alleen de risico's draagt, op de krediettransacties en op voor doeleinden van monetair beleid aangehouden effectenportefeuilles op de balans van alle Nationale Centrale Banken (hierna: 'NCB's') van het Eurosysteem, waarvan het risico over deze NCB's wordt verdeeld (zie toelichtingen 5 en 7 bij de jaarrekening). Eventuele verliezen op deze activa worden verdeeld op basis van een verdeelsleutel die de onderlinge verhouding weergeeft van het aandeel van de centrale banken van het Eurosysteem in het gestort kapitaal van de Europese Centrale Bank (hierna: 'de ECB').

Vastgesteld wordt dat het geheel van deze financiële risico's ondanks de toename ervan nog steeds wordt gedekt door de financiële buffers van de Bank. Deze bereikten op jaareinde 2020 immers een niveau van 6,6 miljard euro. Om een zekere marge te voorzien ten aanzien van deze risico-inschatting van 6,5 miljard euro teneinde rekening te houden met een eventuele verdere toename van de risico's tijdens het lopende boekjaar, heeft de Regentenraad beslist om naar aanleiding van de winstverdeling over boekjaar 2021, overeenkomstig voormeld reserveringsbeleid, 50 percent van de winst te reserveren. Op die manier wordt ook de stabiliteit van het reserverings- en dividendbeleid, één van de kernelementen ervan, gewaarborgd. Daarbij verduidelijkte de Regentenraad dat door de verderzetting van dit beleid en de toepassing ervan op de winstverdeling voor het boekjaar 2020 het evenwicht tussen de verschillende stakeholders, zijnde de Bank zelf, haar aandeelhouders en de soevereine Staat, verder wordt gewaarborgd.

De **derde stap** in de winstverdelingscascade is de toekenning van een tweede dividend aan de aandeelhouders. De wet voorziet een ondergrens voor dit tweede dividend. Het moet met name minstens 50 percent van de netto-opbrengst van de statutaire portefeuille bedragen. Dat het tweede dividend gebaseerd is op het rendement van deze beleggingsportefeuille is logisch: de wetgever zelf omschrijft deze portefeuille als 'de minst monetaire activa'.

Volgens het dividendbeleid wordt inderdaad 50 percent van de netto-opbrengst van de statutaire portefeuille toegekend aan de aandeelhouders. Bovendien worden overeenkomstig dit dividendbeleid van de Regentenraad de netto-opbrengsten van de verkoop van onroerende goederen, voor de toepassing van dit beleid, volledig gelijkgesteld met opbrengsten van de statutaire portefeuille. Onder netto-opbrengsten wordt verstaan de opbrengsten na aftrek van alle kosten, inclusief belastingen, en van eventuele vervangingsinvesteringen in onroerende goederen.

De Bank is van oordeel dat de aandeelhouders op die wijze een billijk dividend ontvangen dat een aantrekkelijk rendement op hun investering oplevert. Bovendien kan worden vermeld dat dit dividendbeleid stabiel is sinds de invoering van het cascademechanisme in 2009. Stabiliteit vormt, naast billijkheid en transparantie immers een kernelement van het beleid van de Regentenraad.

Als vierde en laatste stap wordt het saldo toegekend aan de Staat. Er dient te worden benadrukt dat het – zoals de wet expliciet stelt – gaat om het saldo, met andere woorden de winst die overblijft nadat de eerdere stappen werden doorlopen. Het gaat dus om het restbedrag door van de te verdelen winst de te reserveren en als dividend uit te keren gedeeltes af te trekken.

Eén en ander houdt verband met de vereiste inzake financiële onafhankelijkheid van de Bank en het waarborgen van de belangen van de private aandeelhouders: er kan pas een winstsaldo aan de soevereine Staat worden uitgekeerd nadat de Bank voldoende reserves heeft aangelegd en de aandeelhouders zijn vergoed. Dit is ook meteen de reden waarom de uitkering aan de Staat niet 'above the line' geschiedt als een kostenrubriek opgenomen in de resultatenrekening.

De specifieke positie(s) van de Staat in de winstverdelingscascade

In het kader van de winstverdeling van de Bank heeft de Belgische Staat verschillende hoedanigheden, met name de Staat als aandeelhouder en de Staat als soevereine Staat. Deze verschillende hoedanigheden zijn van belang om het winstverdelingsmechanisme goed te begrijpen.

In de parlementaire voorbereiding²⁵ bij de cascaderegel opgenomen in artikel 32 van de Organieke Wet wordt toegelicht dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de verhouding tussen de Bank en de Staat als aandeelhouder enerzijds en tussen de Bank en de Staat als soevereine Staat anderzijds.

²⁵ Zie de parlementaire voorbereiding bij de wet van 3 april 2009.

In de eerste hoedanigheid, met name de Staat als aandeelhouder, staat de Staat op gelijke voet met de andere aandeelhouders. Het is in die zin dat men artikel 4 van de Statuten moet begrijpen. Deze bepaling geldt voor de Staat als aandeelhouder die – net als de andere aandeelhouders – recht heeft op hetzelfde dividend per aandeel.

Daarnaast is de Staat ook soevereine Staat ten aanzien van de Bank. De Bank is immers een instelling met taken van algemeen belang die haar zijn opgedragen door de Belgische wetgever. Bepaalde van deze publieke taken, verbonden met de rol van de Bank als nationale centrale bank in het Eurosysteem, brengen belangrijke inkomsten met zich die finaal moeten terugvloeien naar de Staat. In de parlementaire voorbereiding wordt dit als volgt verwoord:

Kenmerkend voor een centrale bank is dat er regels bestaan voor de verdeling van haar opbrengsten die moeten garanderen dat het surplus van de inkomsten ten opzichte van haar kosten, terugvloeit naar de Staat als soevereine Staat. De belangrijkste inkomstenbronnen van een centrale bank vloeien immers voort uit de uitoefening van door de overheid verleende monopolierechten, in het bijzonder inzake de uitgifte van bankbiljetten. Dit maakt het de centrale bank mogelijk inkomsten te genereren door het creëren van kosteloze of quasi kosteloze passiva waartegenover rentedragende activa staan.

Men kan vaststellen dat de parlementaire voorbereiding spreekt over inkomstenbronnen verbonden aan 'de uitoefening van door de overheid verleende monopolierechten', waarbij als evident voorbeeld - de wetgever gebruikt de woorden 'in het bijzonder' - wordt verwezen naar de uitgifte van bankbiljetten.

Hieruit volgt dat de uitgifte van bankbiljetten niet de enige bron is van monopolie-inkomsten. Denk bijvoorbeeld aan de effectenaankopen van de Bank in het kader van de aankoopprogramma's. Ook hieruit haalt de Bank bijzondere winsten, die eigen zijn aan een centrale bank, met name uit rentedragende activa die tegenover door de Bank gecreëerde passiva staan. Bovendien zijn er, door het huidige renteklimaat, bepaalde specifieke centrale-bank-passiva - bijvoorbeeld de depositofaciliteit - die eveneens inkomsten genereren.

De vaststelling dat dergelijke inkomsten niet voortvloeien uit de bankbiljettenuitgifte, neemt niet weg dat ze worden verworven in het kader van de wettelijke opdrachten van de Bank als centrale bank en, aldus, op basis van de door de overheid verleende monopolierechten. De ratio legis van artikel 32 van de organieke wet blijft bijgevolg overeind.

De externe reserves aangehouden en beheerd door de Bank

De heer Van Der Gucht beweert al jaren dat de financiële verslaggeving van de Bank niet in overeenstemming is met de geldende regels en de vereiste transparantie. Nochtans dient te worden vastgesteld dat de hoven en rechtbanken van ons land, tot op het niveau van het Hof van Cassatie, hebben bevestigd dat de Bank het *sui generis* rechtskader dat op haar van toepassing is, correct toepast.²⁶

Het betreft in wezen een nieuwe invalshoek van de heer Van Der Gucht om de aloude eisen inzake aandeelhoudersrechten op de externe reserves (in het bijzonder de goudvoorraad) die door Bank worden aangehouden en beheerd opnieuw op de agenda te plaatsen, eisen die eveneens stevast door de rechterlijke macht zijn afgewezen.

²⁶ Zie Kh. Brussel 22 mei 2015, *onuitg.* A/14/00501; Brussel 28 oktober 2019, *onuitg.*, 2015/AR/1427, Cass. 19 oktober 2020, *onuitg.*, C.20.0106.N.

In wat volgt zal dieper worden ingegaan op de aanspraken die bepaalde aandeelhouders denken te kunnen maken op deze externe reserves om vervolgens de grieven van de heer Van Der Gucht inzake financiële verslaggeving te bespreken.

Aanspraken inzake externe reserves

De wettelijke bepalingen die van toepassing zijn op de externe reserves, in het bijzonder de goudvoorraad, en op de goudmeerwaarden en de boekhoudkundige verwerking ervan zijn al sinds lange tijd opgenomen in het *sui generis* rechtskader van de Bank.

De voorbije jaren werden tal van vragen over dit thema beantwoord tijdens de algemene vergaderingen. In dat kader verwijzen we naar de antwoordbundel die de Bank naar aanleiding van de algemene vergadering 2020 heeft gepubliceerd op haar website, zie in het bijzonder pagina's 2 tot en met 12 en pagina's 41 tot en met 50.²⁷ Op de website van de Bank bevinden zich bovendien meerdere "Frequently Asked Questions" die deze materie toelichten. De Bank communiceert dus steevast op volstrekt transparante wijze over dit onderwerp.

Artikel 9bis van de organieke wet vormt het uitgangspunt:

'In het kader vastgesteld door artikel 105(2) van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en door de artikelen 30 en 31 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van centrale banken en van de Europese Centrale Bank, worden de officiële externe reserves van de Belgische Staat aangehouden en beheerd door de Bank. Deze tegoeden vormen een doelvermogen dat bestemd is voor de taken en verrichtingen die onder dit hoofdstuk vallen, evenals voor de andere opdrachten van algemeen belang die door de Staat aan de Bank zijn toevertrouwd. De Bank boekt deze tegoeden en de betreffende opbrengsten en kosten in haar rekeningen overeenkomstig de regels bedoeld in artikel 33.'

Wat dit betekent, wordt sinds jaar en dag uitgelegd op de website van de Bank, in de rubriek 'Frequently Asked Questions':

'De Bank is de juridische eigenaar, in de zin van het Burgerlijk Wetboek, van het goud dat geboekt staat op de actiefzijde van haar balans, ook al kan zij, krachtens artikel 9bis van de organieke wet, deze reserves niet vrij aanwenden voor andere doeleinden dan de opdrachten van algemeen belang waarmee zij in haar hoedanigheid van centrale bank van het land is belast.'

De Brusselse rechtbank van koophandel en het Hof van beroep hebben dit *sui generis* statuut bevestigd. Zie met name volgend citaat uit het arrest van 1 juni 2011:

'[...] le stock d'or de la BNB fait partie des réserves officielles de change de l'Etat belge qu'elle ne détient et gère que dans le cadre des missions et opérations d'intérêt public qui lui sont confiées en qualité de banque centrale et pas pour son propre compte ou au profit de ses actionnaires, comme le ferait n'importe quelle société commerciale. Il [le président de l'assemblée générale de la BNB du 19 décembre 1988] ne faisait que rappeler le caractère fiduciaire de la propriété de la BNB sur les réserves d'or qui avait été affirmé lors des travaux préparatoires de la loi : « (...) la propriété de la Banque sur ses réserves en or peut être considérée comme de nature fiduciaire. »'

Het Hof komt vervolgens tot de conclusie dat de aandeelhouders geen aanspraak kunnen maken op de goudvoorraad:

²⁷ Zie https://www.nbb.be/doc/ts/enterprise/juridisch/generalmeeting/2020/antwoorden_aandeelhouders.pdf.

'Il s'ensuit que les actionnaires privés ne peuvent faire valoir aucun droit direct ou indirect sur les réserves d'or [...].'

Dit juridische standpunt is ook vanuit economisch en maatschappelijk standpunt logisch te begrijpen: de externe reserves werden opgebouwd dankzij de concurrentiekracht van onze economie en de inspanningen van de gehele gemeenschap. Het zou dus onwettig zijn indien deze reserves zouden kunnen worden ingepalmd door de aandeelhouders van de Nationale Bank.

Dat is ook de teneur van een uitspraak van professor Paul De Grauwe van begin jaren 2000:

'Privéaandeelhouders mogen geen claim kunnen leggen op de goud- en andere reserves van de Nationale Bank. Die reserves zijn gebaseerd op het geldbeleid en zijn een belegging van de hele gemeenschap.'

In een arrest van 28 oktober 2019 heeft het Hof van beroep deze rechtspraak nogmaals bevestigd. Het Hof wijdt enkele passages aan het bijzonder juridisch statuut van de externe reserves:

'Deze goudreserves maken samen met de deviezenreserves deel uit van de officiële externe reserves van de Belgische Staat die door de Nationale Bank worden aangehouden en beheerd. (...)

De goudreserves maken derhalve binnen het vermogen van de Nationale Bank een doelvermogen uit dat bestemd is voor de taken en verrichtingen van de Nationale Bank in het kader van het Europees Stelsel van centrale banken (het ESCB) en haar andere opdrachten van algemeen belang. Hoewel de goudreserves louter civielrechtelijk de juridische eigendom zijn van de Nationale Bank, hebben zij een macro-economische beleidsbestemming die beperkingen stelt op het vlak van hun bestemming en beheer.'

'De goudvoorraad en andere externe reserves maken een doelvermogen uit dat enkel kan worden aangewend en waarover enkel kan worden beschikt binnen het kader van de opdrachten van algemeen belang van de Nationale Bank, inzonderheid in de context van het ESCB. Indien zij daarvoor niet langer nodig zijn, komt het de wetgever toe er de uiteindelijke bestemming van te bepalen. Dit wordt door de wetgever uitdrukkelijk gesteld bij invoering van artikel 9bis in de organieke wet (...).'

'In een arrest van 30 september 2010 oordeelde het hof van beroep te Brussel (...) dat Deminor en de andere appellanten in hun hoedanigheid van aandeelhouders van de Nationale Bank geen recht kunnen laten gelden met betrekking tot de goudreserves en de eventuele gerealiseerde meerwaarden op goudverkoop (...).'

'In een arrest van 1 juni 2011 verwierp het hof van beroep (...) om dezelfde reden een schadevergoedingseis van particuliere aandeelhouders wegens bepaalde bij of krachtens de wet opgelegde bestemmingen van gerealiseerde meerwaarden op verkoop van goudreserves (...).'

Boekhoudkundige verwerking van goud en goudmeerwaarden

Ondanks de duidelijke uitspraken waarin het Hof van Beroep de eigendomsaanspraken van de aandeelhouders op het goud en op de goudmeerwaarden weerlegt, blijft de heer Van Der Gucht de boekhoudkundige verwerking door de Bank van de goudmeerwaarden betwisten.

De Rechtbank van koophandel en het Hof van beroep hebben deze eis afgewezen als ongegrond en hebben bevestigd dat de Bank haar jaarrekening correct opmaakt, in overeenstemming met de

op haar van toepassing zijnde regels. In voormelde antwoordbundel wordt op de pagina's 8 tot 12, uitvoerig geciteerd uit dit arrest.²⁸

Vooreerst oordeelt het hof dat de onbeschikbare reserverekening waarop gerealiseerde meerwaarden op arbitragetransacties met goudactiva worden geboekt terecht wordt ondergebracht onder passiefrubriek 10.3 van de balans van de Bank. Het hof bevestigt daarbij dat deze boeking voorzigtiger is dan de door de betrokken aandeelhouder gevraagde boeking onder passiefrubriek 13 als 'eigen vermogen' van de Bank.

Bovendien bevestigt het hof dat de boeking op passiefrubriek 10.3 niet kan worden gelijkgesteld met een boeking als een schuld aan de Belgische Staat.

Hiermee wordt het standpunt van de Bank bevestigd dat de *sui generis* balansrubrieken van een centrale bank zich niet zonder meer laten vatten in gemeenrechtelijke kwalificaties als 'eigen vermogen' en 'schuld'.

De heer Van Der Gucht heeft op 10 maart 2020 voorziening in cassatie ingesteld tegen dit arrest. Op 19 oktober 2020 heeft het Hof van Cassatie het cassatieberoep verworpen. Hiermee is dit geschil finaal beslecht. Op alle niveaus hebben de Belgische rechtbanken en hoven bevestigd dat de Bank haar jaarrekening correct opmaakt, in overeenstemming met de boekhoudkundige regelgeving die op haar van toepassing is.

De Bank heeft vernomen dat de heer Van Der Gucht ondertussen een verzoekschrift heeft ingediend bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: 'het EHRM'). Met voormeld verzoekschrift richt de aandeelhouder zich tegen de Belgische Staat. De Bank wacht verder de werkzaamheden van het EHRM af.

Controle op de Bank

Algemeen

Eén van de terugkerende grieven van de heer Van Der Gucht is het vermeende gebrek aan controle op de Bank. In dat verband is het van belang om in herinnering te brengen dat de Bank, als instelling met taken van algemeen belang, een *sui generis* governancestructuur heeft die bij wet is vastgesteld. Deze governancestructuur moet bovendien voldoen aan Europeesrechtelijk verankerde onafhankelijkheidsvereisten. Bijgevolg wordt de werking van de Bank in de eerste plaats beheerst door het Europees recht en het eigen nationaalrechtelijk organiek rechtskader en slechts aanvullend door het gemeen vennootschapsrecht.

Zoals bepaald in haar organieke wet bestaan de organen van de Bank uit de Gouverneur, het Directiecomité, de Regentenraad, de Sanctiecommissie en het Afwikkelingscollege. De samenstelling en bevoegdheden van deze organen zijn eveneens vastgesteld in de organieke wet en de statuten van de Bank. Alle nuttige informatie hierover is terug te vinden op de website van de Bank, onder meer in de rubriek 'Frequently Asked Questions', en in haar Corporate Governance Charter.²⁹

Binnen deze *sui generis* governancestructuur heeft, zoals eerder toegelicht, de algemene vergadering in vergelijking met deze van een gemeenrechtelijke naamloze vennootschap, een beperkte rol. Dit is het resultaat van een bewuste keuze van de wetgever en houdt verband met de taken van de Bank van algemeen belang en voormelde onafhankelijkheidsvereisten.

²⁸ Zie https://www.nbb.be/doc/ts/enterprise/juridisch/generalmeeting/2020/antwoorden_aandeelhouders.pdf.

²⁹ Zie https://www.nbb.be/doc/ts/enterprise/juridisch/n/governance/corporate_governance_charter_nl.pdf.

Gelet op dit *sui generis* rechtskader en het specifiek bestuur dat de wetgever heeft voorzien voor de Bank, zijn een aantal bepalingen van de Belgische Corporate Governance Code 2020, die de referentiecodel is voor genoteerde vennootschappen, evident niet toepasselijk op de Bank. De Bank is evenwel van oordeel dat de bestuursstructuur waaraan zij is onderworpen, even veeleisend, zo niet op verschillende punten - zoals inzake interne controle en toezicht - nog veeleisender is dan deze code.

Op 18 mei 2020 zijn een aantal aanpassingen aan de governanceregels in werking getreden, met name wat de samenstelling van de Regentenraad betreft en de organisatie van het auditcomité als subcomité in de schoot van deze Regentenraad. Deze wijzigingen zijn uitgebreid besproken en toegelicht naar aanleiding van deze algemene vergadering 2020. Meer informatie is te vinden op de website van de Bank.³⁰

Interne controlestructuur

Vooreerst dient te worden opgemerkt dat de Bank een interne controlestructuur heeft uitgebouwd die berust op het concept van de drie verdedigingslijnen. Daarbij dragen de departementen en de autonome diensten de verantwoordelijkheid in eerste lijn voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem. Dat houdt in dat ze de risico's van hun entiteiten identificeren, evalueren, controleren en beperken, adequate mechanismen instellen voor interne controle en beheer, met het oog op de beheersing van de risico's van hun entiteiten, binnen de door het Directiecomité vastgelegde risicotolerantiegrenzen en erop toezien dat de doelstellingen, de beleidslijnen en de interne controle in hun entiteiten worden nageleefd.

De verantwoordelijkheid voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem berust in tweede lijn bij de daartoe aangewezen leden van het Directiecomité. Voor wat de financiële risico's betreft is de directeur-schatbewaarder verantwoordelijk voor de dienst Middle Office, die belast is met het identificeren, de evaluatie, het beheer en de rapportering van de risico's die voortvloeien uit de activiteiten van de Bank op het vlak van portefeuillebeheer. Inzake niet-financiële risico's is het daartoe aangeduide lid van het Directiecomité verantwoordelijk voor het Operational Risk Management (ORM), het Business Continuity Management (BCM), de compliance functie, de information security en de tweedelijnsaspecten van de fysische beveiliging en van de biljettenactiviteit.

De dienst Interne audit draagt in derde lijn de verantwoordelijkheid voor de efficiënte werking van het interne controlesysteem.

Gesteund op de hoogste graad van organisatorische onafhankelijkheid en objectiviteit, heeft de dienst Interne audit als opdracht het Directiecomité aanvullende zekerheid te verstrekken over de doeltreffendheid van de governance, het risicobeheer en de interne controle van de Bank, onder meer wat de verwezenlijking van de doelstellingen inzake beheer en controle van de risico's door de eerste en de tweede verdedigingslijn betreft. Om zijn onafhankelijkheid ten opzichte van de departementen en diensten te waarborgen, ressorteert de dienst Interne audit rechtstreeks onder de Gouverneur en draagt hij geen directe operationele verantwoordelijkheid. Hij brengt verslag uit aan het Directiecomité en aan het auditcomité.

De chef van de dienst Interne audit is lid van het Internal Auditors Committee (IAC) van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB). De dienst Interne audit volgt de methodologie, doelstellingen, verantwoordelijkheden en rapporteringskanalen die binnen het ESCB zijn vastgelegd, onder andere in het Eurosysteem/ESCB Audit Charter, dat werd goedgekeurd door de Raad van Bestuur van de ECB. Een intern Auditcharter, dat op voorstel van het auditcomité werd goedgekeurd door het

³⁰

https://www.nbb.be/doc/ts/enterprise/juridisch/generalmeeting/2020/inleidende_uiteenzetting_gouverneur.pdf.

Directiecomité en de Regentenraad, beschrijft de rol van de auditfunctie, haar verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de uitoefening van haar opdrachten.

Ook in het kader van de werking van de organen van de Bank is haar interne controlestructuur verder uitgebouwd.

Het auditcomité, dat als subcomité functioneert in de schoot van de Regentenraad, ziet toe op de voorbereiding en de uitvoering van de begroting. Ieder jaar brengt zijn voorzitter hieromtrent verslag uit in de Regentenraad en beantwoordt er de gestelde vragen.

Het auditcomité is, in een raadgevende rol, belast met de monitoring van de doeltreffendheid van de systemen voor interne controle en risicobeheer en van de interne audit van de Bank. Daartoe onderzoekt het auditcomité periodiek, volgens een plan dat het opstelt, de systemen voor interne controle en risicobeheer die werden opgezet door de departementen en diensten. Het verzekert zich ervan dat de voornaamste risico's, met inbegrip van de risico's die verband houden met de naleving van bestaande wetgeving en reglementering, behoorlijk worden geïdentificeerd, beheerd en ter kennis gebracht van het auditcomité en van het Directiecomité. Het auditcomité kijkt tevens de verklaringen na inzake interne controle en risicobeheer die in het jaarverslag worden opgenomen.

Het auditcomité beoordeelt de doeltreffendheid van de interne audit. Het onderzoekt het charter van de interne audit en gaat na of diens middelen en knowhow aangepast zijn aan de aard, de omvang en de complexiteit van de Bank. Het formuleert zo nodig aanbevelingen daarover aan het Directiecomité. Voorafgaand aan de goedkeuring door het Directiecomité kijkt het auditcomité het werkprogramma van de interne audit na, rekening houdend met de complementariteit van de bedrijfsrevisor. Het auditcomité ontvangt de periodieke verslagen van de interne audit. Het gaat na in welke mate de departementen en diensten tegemoetkomen aan de bevindingen en aanbevelingen van de interne audit. Op verzoek van het Directiecomité verstrekt het auditcomité advies betreffende het profiel van het hoofd van de interne audit.

Het auditcomité beoordeelt tevens de relevantie en het consequent karakter van de boekhoudregels die de Regentenraad vaststelt.

De Regentenraad keurt de jaarrekening goed, de jaarlijkse begroting, de boekhoudkundige regels die hij ter beoordeling voorlegt aan het auditcomité en de voorschriften met betrekking tot de interne organisatie van de Bank. Hij hoort het auditcomité alvorens te beslissen over de goedkeuring van de jaarrekening en kan het auditcomité verzoeken specifieke vragen in dit verband te onderzoeken en hem daarover verslag uit te brengen.

Externe controle

De Bank is daarenboven aan verschillende externe controles onderworpen.

De eerste controle wordt uitgeoefend door de bedrijfsrevisor. Deze controleert en certificeert de rekeningen van de Bank. De bedrijfsrevisor heeft tot dusver steeds een oordeel zonder voorbehoud geformuleerd bij de certificatie van de financiële verslaggeving van de Bank.

Wat het mandaat van deze bedrijfsrevisor betreft, is de nodige toelichting opgenomen op de website van de Bank:

De Nationale Bank benoemt een bedrijfsrevisor in overeenstemming met artikel 27.1 van Protocol nr. 4 betreffende de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale Bank, aangehecht bij de Europese Verdragen. Deze bedrijfsrevisor oefent zijn mandaat uit conform artikel 21bis van de organieke wet.

Binnen het specifieke rechtskader van toepassing op de Bank is de Regentenraad bevoegd voor de goedkeuring van de jaarrekening en het jaarverslag (zie artikel 20.4 van de organieke wet en artikelen 30.5 en 30.8 van de statuten). Het verslag van de bedrijfsrevisor is dan ook gericht aan de Regentenraad, als bevoegd orgaan.

Na goedkeuring door de Regentenraad worden de jaarrekening en het jaarverslag gepresenteerd aan de algemene vergadering van aandeelhouders (zie artikel 28.3 en artikel 61 van de statuten). Gelet op de beperkte bevoegdheid van de algemene vergadering beraadslaagt deze niet over het verslag van de bedrijfsrevisor. In overeenstemming met het toepasselijk wettelijk kader is de aanwezigheid van de bedrijfsrevisor tijdens de algemene vergadering dan ook niet voorzien.

Daarnaast ziet de vertegenwoordiger van de minister van Financiën toe op de verrichtingen van de Bank behalve - gelet op de onafhankelijkheidsvereisten die op de Bank van toepassing zijn - wat de opdrachten en verrichtingen betreft die ressorteren onder het ESCB, de taken inzake prudentieel toezicht en de taken van de Bank in het kader van de bijdrage tot de stabiliteit van het financieel stelsel. Deze vertegenwoordiger van de minister heeft binnen deze grenzen het recht om die verrichtingen te controleren en zich te verzetten tegen elke beslissing die strijdig zou zijn met de wet, de statuten of de belangen van de Staat.

Voorts kan de Gouverneur worden gehoord door de bevoegde commissies van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat, op verzoek van die commissies of op eigen initiatief.

Bovendien handelt de Bank, krachtens de statuten van het ESCB en de ECB, in overeenstemming met de beleidslijnen en instructies van de ECB. De Raad van Bestuur neemt de noodzakelijke maatregelen voor de naleving van de beleidslijnen en instructies van de ECB en eist dat alle nodige gegevens aan hem zouden worden bezorgd.

Tot slot dient te worden opgemerkt dat de Bank, als beursgenoteerde vennootschap, onder het toezicht staat van de FSMA, bijvoorbeeld wat de toepassing van de regels inzake marktmisbruik betreft. Dit toezicht is evenwel beperkt gelet op de wettelijke vrijstelling voor de Bank van de verplichtingen inzake periodieke informatie en, bijgevolg, ook van de controle erop. Deze vrijstelling van de verplichtingen inzake periodieke informatie geldt niet enkel voor de Bank maar ook voor de Europese Centrale Bank en de andere nationale centrale banken van de lidstaten van de Europese Unie, ongeacht of deze al dan niet aandelen of andere effecten uitgeven. Het betreft een bewuste keuze van de Europese wetgever. Om die reden publiceert de Bank geen halfjaarlijks financieel verslag en evenmin de resultaten van het semestrieel beperkt nazicht van haar bedrijfsrevisor.

Zoals eerder toegelicht, is de Bank van oordeel dat dit geheel aan interne en externe controlemaatregelen en -verplichtingen verder reiken dat die aanbevolen door de Belgische corporate governance code voor de gemeenrechtelijke naamloze vennootschappen.

Bovendien is de Bank, in voorkomend geval, uiteraard ook onderworpen aan toetsing door de rechterlijke macht. In dat kader kan nogmaals in herinnering worden gebracht dat een lange historie aan aandeelhoudersgeschillen hebben geresulteerd in een reeks vonnissen en arresten, tot op het hoogste niveau, waarin de Bank steeds in het gelijk werd gesteld. Steeds werd het *sui generis* rechtskader bevestigd en werd vastgesteld dat de Bank de regels die op haar van toepassing zijn correct toepast.